ואגלח ממעות מעשר שני מהו א"ל "נדור

ואינו יוצא בזיר ואינו מגלח: ההוא גברא

דאמר להו הבו ליה ארבע מאה זוזי לפלוני

ולנסיב ברתי • אמר רב פפא יארבע מאה

שקיל וברתיה אי בעי נסיב אי בעי לא

נסיב מעמא דאמר הבו ליה ולנסיב אבל

אי אמר לנסיב והבו ליה אי נסיב שקיל

ואי לא נסיב לא שקיל: יתיב מרימר

וקאמר להא שמעתא משמיה דנפשיה א"ל

רבינא למרימר אתון הכי מתניתו לה אגן

כדבעא מיניה ריש לקיש מר' יוחנן מתנינן

לה: 🏺 תני תנא קמיה דר' יצחק בר אבא

ויקרב את העולה ויעשה כמשפט כמשפט יויקרב

עולת נרבה למד סדעל עולת חובה שמעונה

סמיכה א"ל דאמר לך מני בית שמאי היא

דלא גמרי שלמי חובה משלמי נדבה דאי

בית הלל כיון דגמרי שלמי חובה משלמי

נדבה עולת חובה נמי לא תבעי קרא דגמרי

מעולת נדבה וממאי דבית הלל שלמי חובה

משלמי נדבה גמרי דלמא מעולת חובה

גמרי ועולת חובה גופא בעיא קרא מאי

שנא משלמי נדבה דלא גמרי שָכָן מצויין

מעולת חובה נמי לא גמרי שכן כליל (אלא)

אתיא מבינייא וסברי בית שמאי שלמי

חובה לא בעו סמיכה והתניא אמר רבי

יוםי הלא נחלקו בית שמאי ובית הלל על

הסמיכה עצמה שצריך על מה נחלקו על

יתכף לסמיכה שחימה שבית שמאי אומרים

אינו צריך יובית הלל אומרים צריך הוא

דאמר כי האי תנא דתניא אמר רבי יוםי

בר' יהוָדה לא נחלקו בית שמאי ובִית הלל על

תכף לסמיכה שחיטה שצריך על מה נחלקו

על הסמיכה עצמה שבית שמאי אומרים אינו צריך ובִית הלל אומרים צְריך: ת״ר

ימעשה בהלל הזקן שהביא עולתו לעזרה יים

לסמוך עליה ביו"ם חברו עליו תלמידי שמאי

הזקן אמרו לו מה מיבה של בהמה זו אמר להם

נקבה היא ולזבחי שלמים הבאתיה כשכש

להם בזגבה והלכו להם ואותו היום גברה

ידם של בית שמאי על בית הלל ובקשו

לקבוע הלכה כמותן והיה שם זקן אחד

מתלמידי שמאי הזקן ובבא בן בוְמָא שמִוּ

שהיה יודע שהלכה כבית הלל ושלח

נא ב מיי פ״ח מהלי נזירות הלכה יד: נב ג מיי׳ פי״א מהל׳ זכיה הלכה כ סמג לאוין פב טוש"ע ח"מ סי" רנג סעיף יב [רב אלפס

ב"ב פ"ט דף נג ע"ב]: בג ד ה מיי פ"ג מהלי מעשה הקרבנות הלי ו סמג עשין קפג: גד ו מיי שם הלי יב:

רבינו חנגאל

הזכיר מעשה שדומה לו, ההוא דאמר הבו ת׳ זוז לפלוני ולינסיב ברתי, אמר רב פפא ת' זוז שקיל. אמו רב פפא זו זוו שקיל, דהא אמר הבו ליה ת' זוזי, ברתיה אי בעי שקיל ואי בעי לא שקיל. ודייקינן מינה טעמא הבו ליה ולינסיב, אבל אי פריש יאמר לינסיב והבו ליה. ואטו לינסיב והבו ליה, אי נסיב ברתיה שקיל, ואי לא נסיב לא שקיל. תני תנא קמיה דר' יצחק, מאי דכתיב ויקרב את העולה ויעשה כמשפט, כמשפט עולת נדבה. מה עולת נדבה כתיב בה אם עולה קרבנו מן הבקר וגו׳, וכתיב בה וסמך ידו על ראש העולה וגו', כך עולת חובה טעונה סמיכה. אמר לב"ש היא דאע"ג דכתיב שנאמר ואם זבח שלמים קרבנו וגו', וסמך ידו על על ראש קרבנו, כיון . דבשלמי חובה לא כתיבא סמיכה לא ילפי הני מהני, ולפיכך שנו ב״ש במשנתנו מביאין שלמים במסמנו מב אן סימה ב״ה ואין סומכין, דאי ב״ה כיון דגמרי שלמי חגיגה משלמי נדבה. לפיכד שנו משתמי נובה, לפיכן שנו במשנתנו מביאין שלמים וסומכין עליהן, בעולת חובה לב״ה לא היה צריך חובה כב הכא היה בהן לכתוב כמשפט וללמוז הימנו סמיכה בעולר חובה. אלא אפילו בלא מובה, אלא אפילו בלא פסוק יליף עולה מעולה, כמה דילפי שלמי חובה משלמי נדבה. י וממאי דב״ה זה ששנינו סמיכה בשלמי משלמי נדבה למדו אותה. חובה למדה, ועולת חובה גופה בעיא קרא . מפורש שיש בה סמיכה, ולפיכך אתא כמשפט לומר שעולת חובה טעונה סמיכה. ואמרינן ^(†) למה דחית שלא ילמדו סמיכה לשלמי חובה משלמי נדבה, דאיכא למיפרך מה לשלמי נדבה שכן מצויין בכל השנה כולה ולפיכך טעונין, אבל שלמי חובה שאינן אלא בימים טובים בלבד לא, עולת חובה נמי איכא למיפרך מה לעולה שכן כליל, תאמר לעודה שכן כליל, תאמר בשלמי חובה שאין עולה מהן למזבח אלא דם וחלב בלבד. ופרקינן אלא [אתיא] מבינייא, כלומר אתיא משתיהן מעולת חובה ושלמי נדבה. ושלמי חובה לב״ש לא בעי סמיכה, והתניא א"ר יוסי לא נחלקו חובה שטעונין כו'. ת"ר מעשה בהלל שהביא עולה לעזרה לסמוך כו'.

מנת שאלא משום חגיגה הרי עלי תודה לא וכן בנזיר וכן חגיגה: **נזיר ואינו מגלה**. ממעות מעשר אלא מן החולין דכיון משמע בסמוך דקאמר דטעמא דאמר הבו ליה ולנסיב כו' וכן פי' דאמר הרי עלי נתחייב דאמירה לגבוה כמסירה להדיוט^ה וכי הדר בקונט' שפירש טעמא משום דכיון דאמר הרי עלי נתחייב דאמירה לגבוה כמסירתו להדיוט וכי אמר

ע"מ לאו מילתא היא: ויקרב את העולה ובו'. פירש רש"י דקאי אעולה של אהרן שנאמר בפ׳ שמיני ולא נהירא דהא קאי אעולת לבורא דהכתיב שעיר העם ומיד אח״כ כתיב ויקרב את העולה ועולה של אהרן מפורשת בפסוק אחר בפרשה לכך נראה דאין הכי נמי דקאי אעולה של לבור: למד על עולת חובה שמעונה

םמיבה. ותימה דאמר התם דאין טעונין סמיכה בקרבנות לבור אלא בשתי קרבנות וזו אינה מן המנין אלא ס (פר) של ע"ז ופר של העלם דבר ולפי׳ רש״י דפירש דהכא מיירי בקרבן של אהרן שהוא קרבן יחיד ניחא וי"ל דהא דקאמר דאין לריכין סמיכה אלא בב' קרבנות היינו דוקא בקרבנות שהן לדורות אבל הכא מיירי בקרבן המלואים שהיה לפי שעה ומ״מ קשה דהיכי ילפינן דורות משעה דקא למד על עולת חובה שטעונה סמיכה ועוד היכי ילפינן יחיד מלבור דהא פי׳ דקרא דויעשה כמשפט מיירי בקרבן לבור ולפי' רש"י ניחא ועוד י"ל שנויא השוה לשניהם הואיל וגלה לנו קרא דויקרב את העולה וגו׳ דילפינן שעה מדורות וקרבן לבור מקרבן יחיד ב דכתיב אדם כי יקריב לדורות וה״ה דלילפי דורות משעה ויחיד מלבורג ועוד אמר הר"מ דים לישב פי׳ רש״י ולעולם פשטיה דקרא דויקרב העולה מיירי בקרבן לבור ואי קשיא הא אינה טעונה סמיכה כדקאמר ב׳ סמיכות בלבור י"ל דאין ה"נ אלא אם אינו ענין לקרבנות לבור דהא קי"ל דאין טעונין סמיכה אלא בשתי קרבנות לבור וזו אינה מן המנין תנהו ענין לקרבנות אהרן שהוא קרבן יחיד: דלא גמרי שלמי חובה כו'. השתא אית ליה לרבי ינחק בר אבא דטעמא דב"ש דאמרי אין סומכין היינו משום דאין טעונין סמיכה ולא כרבי יוסי דקאמר בסמוך דפליגי בתכף כו' ורש"י פי' במתני׳ טעמה משום שבות שמשתמש בבעלי חיים ויפה פי׳ או דבפ׳ אין לולשין (חגיגה דף טו:) משמע דבהכי פליגי לרבי יוחנן:

דלמא מעולת חובה גמרי. והביא ואם תאמר והא הוי דבר הבא מן ההיקש דעולת חובה לא ידעינן אלא מנדבה דכמשפט ודבר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד

בבנין אב וי"ל דבעיא היא בובחים (דף נ.) אם חוזר ומלמד בבנין אב ואם לאו והכא קאמר אם תמלי לומר חוזרין ומלמדין בבנין אב דבר הלמד בהיקש מעולת חובה גמירי לה דחובה מחובה ילפינן:

ואגלה ממעות מעשר שני. קרבנות שגזר עליו הכתוב ביום תגלחתו בדרך ואינו מגלח. ודוקא דקאמר הכי אבל אם אמר אפכא על ב א מיי פ"ב מהלי חגיגה היים אור הניהר וא ורו בנזר ורו הליים ידי אור היים אור היים אור היים אור בנזר ורו היים אור היים א אקנה ממעות מעשר שני: נדור. על התודה ואינו יולא בה ידי

אחר על חנת לאו חילתא היא: ההוא גברא. מלוה מחמת מיתה היה: להא שמעתא. דהאומר הרי עלי תודה ואלא בה ידי חגיגה: משמיה דנפשיה. ולא אמר לה בלשון בעיא אלא מאליו אמרה האומר הרי עלי מודה ואצא בה ידי חגיגה הריני נזיר ואגלה ממעות מעשר שני נדור ואינו יולא נזיר ואינו מגלח: אחון הכי מתניתו לה. מאליה ולא משמיה דר׳ יוחנן: אנן כדבעא מיניה ריש לקיש מר' יוחנן מחנינן לה. דחהדר ליה ר' יוחנן הכי: ויקרב את העולה. עולת יום שמיני של מלוחים שהטיל הכתוב על אהרן חובה ליום קח לך עגל בן בקר לחטחת וחיל לעולה תמימים (ויקרא ט): ויעשה כמשפט. מה משפט האמור בעולת חובה על כרחיך כמשפט המפורש בעולת נדבה בויקרא קאמר שכל משפטי עולה ושלמים שם נאמרו ובשל נדבה דבר הכתוב דכתיב אדם כי יקריב מכם! משמע לכשירלה יקריב וכתיב התם וסמך ידו ואתא האי כמשפט דכתיב בעולת חובה ללמד עליה שתטען סמיכה יי כשאר משפטי נדבה: **אמר** ליה. ר' יצחק לתנא: דאמר לך מני. הא דאיצטריך קרא להכי ולא גמר לה בבנין אב דמה מצינו בנדבה שהיא עולה וטעונה סמיכה אף חובה שהיא עולה כמותה תטעון סמיכה: ב"ש היא. דאמר במתניתין מביאין שלמים של י"ט שהן חובה ואין סומכין עליהן וטעמא מאי משום דסמיכה בויקרא כתיב בשלמי נדבה ואם זבח שלמים קרבנו וסמך ידו וגו'ש וקא סברי לא גמרינן חובה מנדבה דפרכינן מה לנדבה שכן מצויה בכל שעה שירלה יתנדב ויביא תאמר בחובה שאינה אלא לכשיתחייב הלכך ° לא דחיא סמיכה דידהו יום טוב הלכך עולת חובה נמי אי לאו דפרט בה קרא כמשפט לא הוה בעיא סמיכה דחובה מנדבה לא גמרי': וממאי דבית הלל כו'. דלמא לעולם חובה מנדבה לא גמרינן אלא בית הלל חובה מחובה גמרי שלמי חובה מעולת חובה הלכך עולת חובה בעיא האי קרא דכמשפט להיות מפורש בה

ואי לא לא הוה ידעינן סמיכה לא בעולה ולא בשלמים דחובה והך מתניתא דברי הכל היא: אמיא מבינייא. לעולם מתני׳ דתני תנא דברי הכל היא ואפי׳ לב״ה בעיא קרא ומאחר דקי"ל סמיכה בעולת חובה מהאי קרא אתו להו שלמי חובה מתרוייהו משלמי נדבה ומעולת חובה במה מלינו בשלמי נדבה שטעונין סמיכה אף שלמי חובה שהן שלמים כמותן יטענו סמיכה

והביא וכי פרכת מה לשלמי נדבה שהן מלויין עולת חובה חוכית שאינה מלויה וטעונה סמיכה אף אני אביא שלמי חובה שאע"פ שאינן מלויין יטענו סמיכה וכי פרכת מה לעולת חובה שכן כליל תאמר בשלמי חובה שאינם כליל שלמי נדבה יוכיחו וחזר הדין לא ראי זה כראי זה לא ראי עולת חובה כראי שלמי נדבה לתלות טעם הסמיכה בראיה שכן מצויין דהך ראיה בעולת חובה ליתא ולא ראי שלמי נדבה כראי עולת חובה לתלות טעם הסמיכה בראיה שכן כליל דהא ליתא בשלמי נדבה וכתיב בהו סמיכה הלד השוה שבהן על כרחך תתלה טעם סמיכתן בטעם הלד השוה שבשניהם בעולת חובה ובשלמי נדבה הצד השוה שבשניהם שקרבן יחיד הן וטעונין נסכים [וסמיכה] אף אני אביא כל הטעון נסכים והוא קרבן יחיד שיטעון סמיכה ואתו להו שלמי חובה מהאי טעמא: לא נחלקו על הסמיכה. בשלמי חובה שלריך אלא כך היו בית שמאי אומרים סומך עליהן מערב יום טוב ושוחטן ביום טוב ולא אמרינן מכף לסמיכה שחיטה: הוא דאמר כי האי סנא כו' על סכף לסמיכה שחיטה שלריך. בדבר הטעון סמיכה כדכתיב וסמך ושחטי?: על הסמיכה עלמה. אם טעונין שלמי חובה סמיכה: נקבה היא. שאין עולה נקבה: ולובחי שלמים הבאחיה. מרוב ענותנותו של הלל היה משנה מפני השלום: כשכש להם בזובה. כדי להטעותן שיהיו סבורים שהיא נקבה:

ל) [מנחות לג:], ב) [עי' תוספות זבחים נ. ד"ה אס], ג) רש"ל מ"ז. ד) וברכות מב. זבחים לג. מנחות לג.], ה) [תוספתא דחגיגה פ"ב], ו) [קידושין כח:], ז) [ויקרל ל], ח) קייל ושלר, ל], ח) ס"ל ושלר, ע) [ויקרל ל], ל) [ויקרל ל], ל) [ניקרל ל], ל) [ניקרל ל],

תורה אור השלם 1. וַיַּקְרֵב אֶת הְעֹלְה ויעשה כמשפט:

גליון הש"ם גמ' אמר רב פפא ארבע מאה שקיל. עי' נדרים מח ע"ל בר"ן ד"ה לל שנו: רש"י ד"ה ב"ש כו' לא

דחינן סמיכה דידתו. וק"ל לפי מה דקיימינן עתה דב"ש ל"ל סמיכה כלל בשלמי חובה גם בחול אסור דהוי עבודה בקדשים דהא גם ביו"ט לא מיקרי משתמש בבע"ח רק הוא סמיכה בכל כחו כמ"ש כמ"ש :כש"י במתניתיו ול"ע

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תום' ד"ה דלא גמרי וכו' דבפ' אין דורשין משמע דבהכי פליגי לר"י. נ"ב עי' פסחים פ"ט ע"א תוס' ד"ה ואלו וכו':

מוסף רש"י

ייעשה כמשפט. געולת השמיני, וההיא עולה חובה היתה דכתיב קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה תמימים, וכתיב בסמיכה ממיס (מנחות צג: מכת"י). למד על עולת חובה שטעונה סמיכה. כגון האי דמילואים, ועולת ראייה כמו עולת חובה היא ·(DO)

מוסף תוספות

א. דלעיל מיניה (ויקרא ט, טו) כתיב ויקרב את קרבן העם. מר״פ. ב. דהיינו עולת ושעה. וילפינז לה מעולת נדבה דפרשת ויקרא שהיא קרבן יחיד ולדורות. מר״פ. למילואים ג. משמיני

א) כ"ה בכת"י.